

Colectia MAGISTER

Coperta: CRISTIAN CHEŞUȚ

Ilustrația copertei:
Hokusai, *Cascada*

Mircea Petean

LINIȘTE REDUSĂ LA TĂCERE
QUITNESS SILENCED
CALME RÉDUIT AU SILENCE

Version française: Yvonne et Mircea Goga, Letiția Ilea
English version: Cristina Tătaru

© Editura Limes, Cluj, 2011
Str. Snagov, 3/19
400420 Cluj-Napoca
Tel./fax: 0264/544109; 0723/194022
Email: editoralimes@yahoo.com
www.editoralimes.ro

ISBN: 978-973-726-577-7

EDITURA LIMES
Cluj-Napoca, 2011

Însemnări despre haiku

Definiție: haiku-ul este liniște redusă la tăcere.

Liniștea este mundană, tăcerea – metafizică. Tăcerea este primordială, liniștea – derivată. Liniștea e plină de zarva lumii, tăcerea este vuietul din primordii.

Liniștea trece în tăcere și tăcerea se preschimbă în liniște. Trebuie să existe aici ceva din misterul dialecticii gol-plin. Trebuie că există aici ceva din misterul eternei deveniri: yin-yan.

Un haiku de Bashō: „În mijlocul verii,/ desprinsă de toate,/ ciocârlia cântă”. Al doilea vers dă cheia întregului: desprinderea păsării (inclusiv de propriul ei cântec) poate fumiza o idee despre reducerea liniștii (plină de cântecul ciocârliei) la tăcere.

Se poate vorbi despre creativitatea naturii. Nu trebuie să împrumuți ceva din spontaneitatea celor „naturale”; e destul să lăsa, pentru o clipă, să vorbească lucrurile prin gura ta: a fi tăcerea în care lucrurile își afirmă prezența.

Descoperirea haiku-ului este sinonimă cu redescoperirea surselor poeziei: puterea de a vibra în fața celor mai umile, banale și derizorii infățișări ale lumii ca-n fața prundului original, dublată de darul de a mânuи cuvintele ca și când acum ar fi rostitе pentru întâia oară.

Cuvintele nu se rostesc; se în-ființează.

Originalitate (a percepției). Auroralitate (a limbajului).

Unde e originalitatea? Nicăieri. și totuși...

Kirejji e pauza de respirație; *kigo-ul* e pauza de respirație cosmică.

Efemer ca respirația; și fundamental ca aceasta.

Efemer ca un clipit; și firesc și spontan ca acesta.

Efemer ca o bătaie de inimă; și tulburător ca aceasta.

Haiku: aspectul fizic și metafizic. Ignorarea esteticii speciei, ca și a filosofiei pe care se sprijină (taoism, budism, zen), conferă caducitate oricărei întreprinderi.

Haiku-ul este mai puțin o practică artistică, un joc – fie chiar superior – cât o practică spirituală.

Oroarea de vorbe. Saturația de literatură. Nimic mai străin spiritului său decât sulemeneala, poetizarea, pelteaua vorbelor pe suprafața lucrurilor. Botez al lucrurilor. Sugestie. Tărâia de a miza pe forța de sugestie a unui detaliu, pe fărâma de gest a unui personaj care se retrage imediat în singularitatea sa.

A fi „lemn nelucrat”: a te plasa în unghiul a ceea ce face ca lucrurile să fie ceea-ce-sunt.

Terapia prin haiku: mentală și scripturală; salvarea

prin haiku, ca oameni și ca artiști – ca oameni întregi, adică.

Mimici și creatori: primii au orgoliul umilinței de a ceda inițiativa modelului, pe când ceilalți au umilința orgoliului de a integra modelul propriei lor viziuni. Si unii și ceilalți contribuie însă la vitalizarea formei originare.

Rezistența la haiku are conotații politice („imperialismul” cultural japonez), naționale (riscul – vai – pierderii identității), culturale (suficiența arăgantă a Marii Culturi), lingvistice (bariere de netrecut între japoneză și limbile indo-europene), psihologice (presupuse incompatibilități între forma mentis orientală și cea occidentală), religioase etc. Dar exersarea haiku-ului, ca și a oricărei alte forme artistice, este o chestiune de opțiune individuală. Alegi pentru că ai fost ales. Si ar fi mai mult decât interesant un studiu al resorturilor interioare pe care se întemeiază opțiunea pentru haiku a unor poeti reprezentativi, autohtoni și de aiurea.

Însingurați cum sunt, autorii de haiku formează o congregație de prieteni legați între ei prin dragostea și devotamentul față de un tip esențializat de lirism.

„Haiku-ul își maschează profunzimea sub un humor specific sau o aparentă simplitate.” (R. Blyth) Rămâne să ne apropiem de el nu neapărat cu sfîrșenie dar

pentru nimic în lume cu superficialitate.

Am folosit haiku-ul ca mijloc, la început, într-un experiment creativ prezentat pe larg în cartea *Oculul lumii* în 50 de jocuri creative. A fost o încercare de a-i familiariza pe ucenicii mei cu tehnicele de construcție a imaginii poetice, pe de o parte, și de a le cultiva atenția, în dublu sens al cuvântului: a fi atenții la murmurul preajmei, la limbajul secret al lucrurilor, la spectacolul lumii și a se conecta la respirația poemului, pe de altă parte.

Am scris un soi de tanka la începuturile mele poetice, fără să fi știut prea multe despre exigențele speciei. Am continuat, după o primă fază de inițiere, să scriu haiku în răspăr față de reguli. Apoi am început să număr silabele. Ulterior forma mi s-a impus de la sine, odată cu adâncirea lecturii și a meditației. În fine, mi se întâmplă și azi să fiu vizitat de câte un haiku: se înfațișează de undeva de foarte adânc, de undeva de foarte departe...

Cât despre cartea mea de haiku-uri? *Zăpezile* sunt cele mai vechi (anii '80). *Ploile* sunt ceva mai recente (anii '90). *Feluritele* s-au ivit printre picături.

Următoarele patru microcicluri au apărut în vremea când pregăteam pentru tipar „orientalele” mele din *Lovituri de nisip* (2004). În fine, în vara lui 2009 eram la Genova-Pegli în aşteptarea unui eveniment

extraordinar pentru mine și familia mea, și anume nașterea Dariei, care s-a produs pe 25 iulie, către seară. Am avut sentimentul atunci că toată literatura lumii nu înseamnă mare lucru în comparație cu miracolul nașterii unei noi ființe umane. Drept care m-am lăsat pradă bucuriei și îngrijorării, iar ca să mai uit am bântuit prin Liguria, pe drumeaguri de munte, prin sătucuri-cetăți, pe la sanctuare, am arat apele mării, la Celle Ligure, am bătut cu piciorul cărăriile scobite în piatra colinelor din apropiere, lăsându-mă răsfățat de lumină și revenind de fiecare dată în casa copiilor noștri, în preajma nepoatei, nebun de dragul lor, nebun de dragul ei. La o lună de zile după aceea, am scris dintr-o singură zi textele din *Lumină de august*.

Am spus „cartea mea”? Am greșit: trebuia să spun *a noastră*, căci ea este opera unui grup de prieteni: Yvonne & Mircea Goga, Letiția Illea și Cristina Tătaru sunt autorii unor echivalențe franco-engleze care concurează originalul, ca să nu mai vorbesc de Cristi Cheșuț, *copertoru/nostru*, inspirat ca întotdeauna, de cei care au cules și tehnoredactat textul pe computer, de tipografi, și de prietenii care au contribuit, prin observațiile lor critice, la îmbunătățirea manuscrisului. Le mulțumesc tuturor din toată inima.

Cluj, 17 iulie 1998

Cluj, 17 martie 2011

Mircea Petean

Notes on the Haiku

A définition: thé haiku is quietness silenced. Quietness is mundane, silence – metaphysical. Silence is primeval, quietness — a derivate. Quietness hoids in itself thé world's din, silence is thé hum of the primordia.

Quietness passes into silence and silence turns into quietness. There must be, hère, something of the mystery enclosed in thé dialectics of void and full. There must be, hère, something of the mystery enclosed in thé étemel évolution: yin-yang.

A haiku by Bashô: "At thé height of thé summer,/ aloof from everything,/ thé lark is singing." The second verse hoids the key of the whole: thé aloofness of thé bird (regarding its very song, as well) can give an idea about the way in which quietness (filled with thé song of the lark) is being silenced.

One could talk about the creativity of nature. You need not borrow something from the spontaneity of the "naturalia"; it is enough to allow for a moment, things to speak with your voice: to be thé silence where things state their presence.

To discover the haiku is similar to rediscovering the sources of poetry: it is the power to vibrate at the most humble, banal and trivial aspects of the world as intensely as if they were the primary ooze, doubled by

the gift to handle words as if they were uttered for the very first time.

Words are not uttered; they are in-stated.

Ab-originality (of perception). Aurorality (of the language). Where is the originality? Nowhere. And yet...

Kireji is a breath pause; kigo is the cosmic breath pause.

As ephemeral as breath; and as fundamental.
As ephemeral as a wink; and as natural and spontaneous.
As ephemeral as a heartbeat; and as thrilling.

Haiku: the physical and the metaphysical aspect. To ignore the aesthetics of the species, as well as the philosophy it relies on (Daoism, Buddhism, Zen-Buddhism) makes any attempt void.

The haiku is less of an artistic practice, a game – albeit superior – than it is a spiritual path.

The horror of words. The saturation with literature. Nothing more alien to its spirit than the make-up, the poetization, the rigmarole of words upon the surface of things. The baptism of things. Suggestion. The strength to rely upon the suggestive power of a detail, upon a morsel of a gesture made by a character who immediately withdraws into his singularity.

To be unchiselled wood: to place yourself in the angle of what makes things be what they are.

The therapy by haiku: mental and scriptural: the salvation by haiku, as men and as artists – as sterling men, that is.

Mimetic people and creators: the former pride themselves in the humility of yielding the initiative to the model, while the latter are humble in the pride of integrating the model into their own vision. Still, both the former and the latter contribute in vitalizing the original form.

The resistance to the haiku has connotations which are political (the Japanese cultural "imperialism"), national (the risk of- woe – losing identity), cultural (the arrogant sufficiency of the Great Culture), linguistic (the immovable barrier between Japanese and Indo-European languages), psychological (alleged incompatibilities between the Eastern and Western *formae mentis*), religious etc. But to practise the haiku, as well as any other artistic form, is a matter of personal option. You choose because you were chosen. And it would be more than interesting to conduct a study on the inner incentives which govern the option for the haiku with poets here or elsewhere.

Solitary as they are, authors of haiku form a congregation of friends, bound by the common love of and devotion to an essentialized type of lyricism.

"The haiku dissimulates its depth under a specific kind of humour or an apparent simplicity" (R. Blyth). Our task is, then, to approach it not necessarily with reverence, but by no means superficially. I used the haiku as an instrument, at first, in a creative experiment presented at large in the book *A Tour of the World in 50 Creative Games*. It was an attempt to familiarize my apprentices with the techniques of constructing poetic image, on the one hand, and to cultivate their *attention*, in the double meaning of the word: to observe the murmur of the proximity, the

secret language of things, the spectacle of the world and thus to connect them to the breath of the poem, on the other hand.

At my beginnings as a poet, I would write a sort of *tanka*, rather unaware of the requirements of the species. I continued, after a first period of initiation, by writing haiku in disregard of the rules. I then started counting the syllables. Eventually the form imposed itself upon me, as my reading and meditation were deepening. Finally, even today I happen to be visited at times by a haiku: it shapes up from somewhere utterly deep, from somewhere utterly remote...

As to my book of haiku-s? The *Snows* are the oldest (dating back to the 80's). The *Rains* are somewhat more recent (the 90's). The *Miscellania* popped up, now and then. The next four microcycles appeared at the time when I was getting ready for print my „orientals” in *Hits of Sand* (2004). Finally, in the summer of 2009, I was in Genua-Pegli, expecting an extraordinary event for myself and my family, namely the birth of Daria, which came about on the 25th of July, towards evening. I then had the feeling that all the literature of the world is nothing as compared to the miracle of the birth of a new human being. So then I indulged in joy and concern and, so as to forget, I haunted Liguria on mountain paths, through citadel-villages, in sanctuaries, I ploughed the waters of the sea at Celle Ligure, I walked on foot on the paths carved in the stone of the hills nearby, letting the light spoil me and coming back every time to the house of our children, near to my granddaughter, mad with love of them, with love of her. One month later, I wrote at once, in a day, the texts in *Light of August*.

Did I say „my book”? Wrong; I should have said *ours*, since it is the work of a group of friends; Yvonne & Mircea Goga, Letitia Illea and Cristina Tătaru are the authors of French and English versions which challenge the original; not to mention the people who edited and printed the text on the computer, the printers and the people who contributed with their critical remarks to improving the manuscript. My heartfelt thanks to all these.

Cluj, July 17, 1998

Cluj, March 17, 2011

Mircea Petean

Notes sur le haïku

Definition: le haïku est du calme réduit au silence. Le calme est terrestre, le silence est métaphysique. Le silence est primordial, le calme est dérivé. Le calme est plein du vacarme du monde, le silence est la rumeur des origines.

Le calme passe au silence et le silence se transforme en calme. Il faut qu'il existe ici quelque chose du mystère de la dialectique vide-plein. Il existe ici quelque chose du mystère de l'éternel devenir yin-yang.

Un haïku de Bashô: „En plein milieu de l'été,/ détachée de toute chose,/ l'alouette chante”. Le deuxième vers donne la clé du tout: le détachement de l'oiseau (y compris de son propre chant) peut offrir une idée sur la réduction du calme (rempli du chant de l'alouette) au silence.

On peut parler de la créativité de la nature. Il ne faut rien emprunter à la spontanéité des „choses naturelles”; il suffit de laisser, pendant un instant, parler les choses à travers sa bouche: être le silence dans lequel les choses affirment leur présence.

La découverte du haïku est synonyme de la redécouverte des sources de la poésie: le pouvoir de vibrer devant les plus humbles, banales et dérisoires apparences du monde comme devant le magma

originel, pouvoir doublé du don de manipuler les mots comme s'ils étaient prononcés pour la première fois.

Les mots, on ne les prononce pas; on les fait exister.

Caractère originel (de la perception). Caractère auroral (du langage). Où est l'originalité? Nulle part. Et pourtant...

Kireji est la pause de la respiration; *kigo* est la pause de la respiration cosmique.

Ephémère comme la respiration; et fondamentale comme celle-ci. Ephémère comme un battement de paupière; et naturel et spontané comme celui-ci. Ephémère comme un battement de cœur; et troublant comme celui-ci.

Haïku: l'aspect physique et méaphysique. Ignorer l'esthétique de l'espèce ainsi que celle de la philosophie sur laquelle elle s'appuie (taoïsme, bouddhisme, zen) confère de la caducité à toute entreprise.

Le haïku est moins une pratique artistique, un jeu – même s'il est supérieur – qu'une pratique spirituelle.

L'horreur à l'égard des paroles. La saturation de littérature. Rien de plus étranger à son esprit que le maquillage, la poétisation, la gelée de paroles à la surface des choses. Baptême des choses. Suggestion. Le courage de miser sur le pouvoir de suggestion d'un détail, sur la braise d'un geste d'un personnage qui se retire immédiatement dans sa singularité.

Etre „du bois brut”: se placer dans l'angle de ce qui fait que les choses soient ce qu'elles sont.

La thérapie par le haïku: mentale et scripturale; le salut par le haïku, en tant qu'êtres et en tant qu'artistes – c'est-à-dire en tant qu'êtres complets. Mimes et créateurs: les premiers ont l'orgueil de l'humiliation de céder l'initiative au modèle, tandis que les autres ont l'humiliation de l'orgueil d'intégrer le modèle à leur propre vision. Les uns comme les autres contribuent cependant à garder vivante la forme originelle.

La résistance au haïku a des connotations politiques („l'impérialisme” culturel japonais), nationalistes (le risque – hélas! – de perdre son identité), culturelles (la suffisance arrogante de la Grande Culture), linguistiques (des barrières infranchissables entre le japonais et les langues indo-européennes), psychologiques (de supposées incompatibilités entre *la forma mentis* orientale et celle occidentale), religieuses, etc. S'exercer au haïku, comme à toute autre forme artistique, est une question d'option individuelle. On choisit parce qu'on a été choisi. Et ce serait plus qu'intéressant de faire une étude des ressorts intérieurs sur lesquels se fonde l'option pour le haïku, faite par des poètes représentatifs, autochtones et d'ailleurs.

Seuls comme ils le sont, les auteurs de haïku forment une congrégation d'amis liés entre eux par l'amour et la dévotion pour un type de lyrisme réduit à l'essentiel. „Le haïku masque sa profondeur sous un humour spécifique ou une apparente simplicité.” (R. Blyth). Il nous reste à l'approcher, pas nécessairement avec religion, mais, pour rien au monde, avec superficialité.

J'ai utilisé le haïku comme moyen, au début, dans une expérience créative présentée en détails dans le livre *Le tour du monde en 50 jeux créatifs*. Ce fut, d'une part, un essai de familiariser mes apprentis aux techniques de construction de l'image poétique et, d'autre part, de cultiver leur *attention*, dans les deux sens du mot: être attentifs au murmure du voisinage, au langage secret

des choses, au spectacle du monde et se connecter à la respiration du poème.

J'ai écrit une sorte de tanka à mes débuts poétiques, sans avoir su grand-chose sur les exigences de l'espèce. J'ai continué, après une première phase d'initiation, à écrire un haïku à rebours des règles. Ensuite, j'ai commencé à compter les syllabes. Ultérieurement, la forme s'est imposée à moi d'elle-même, en même temps que l'approfondissement de la lecture et de la méditation. Enfin, il m'arrive encore aujourd'hui d'être visité par un haïku: il prend visage de quelqu'endroit très profond, de quelqu'endroit très lointain...

Et au sujet de mon livre de haïkus? Les *neiges* contient mes haïkus les plus anciens (les années 80). Les *pluies* en contient des plus récents (les années 90). Les *divers* ont surgi occasionnellement.

Les quatre microcycles suivants sont parus lorsque je préparais pour l'imprimerie mes „orientales” de *Coups de sable* (2004). Enfin, pendant l'été de 2009 j'étais à Genova-Pegli en attendant un événement extraordinaire pour moi et pour ma famille, c'est-à-dire la naissance de Daria, qui s'est produite le 25 juillet, vers le soir. J'ai eu alors le sentiment que toute la littérature du monde ne signifie

pas grand-chose en comparaison au miracle de la naissance d'un nouvel être humain. Par conséquent, je me suis laissé en proie à la joie et à l'inquiétude, et pour oublier un peu j'ai erré à travers Ligurie, sur de petits chemins de montagne, à travers des villages-cités, dans des sanctuaires, j'ai labouré les eaux de la mer, à Celle Ligure, j'ai parcouru à pied les sentiers creusés dans la pierre des collines de la proximité, me laissant gâter par la lumière et revenant chaque fois dans la maison de nos enfants, près de ma petite-fille, fou d'amour pour eux, fou d'amour pour elle. Un mois après, j'ai écrit d'un seul trait en une seule journée les textes de *Lumière d'août*.

Ai-je dit „mon livre”? J'ai commis une erreur, j'aurais dû dire le nôtre, car il est l'œuvre d'un groupe d'amis: Yvonne et Mircea Goga, Letitia Ilea et Cristina T@taru sont les auteurs des équivalences franco-anglaises qui font concurrence à l'original, sans mentionner aussi ceux qui ont composé et techno-rédigé le texte à l'ordinateur, les typographes et les libraires, ceux qui ont contribué, par leurs observations critiques à l'amélioration du manuscrit. Je les remercie tous de tout mon cœur.

Cluj, le 17 juillet 1998

Cluj, le 17 mars 2011

Mircea Petean

PLOI

RAINS

PLUIES

apă din scaieti
bea călătorul –
țarina e tot un drum

the traveller drinks
water from thistles –
the field is a road as well

c'est des chardons
que le voyageur boit de l'eau
– le guéret aussi est un chemin

*

înaintez și
ploaia-i pe urmele mele –
„vine întunericul”

I step onwards and
the rain is there on my traces –
"here comes the darkness"

j'avance et
la pluie est à mes trousses –
„bientot les tenebres”

pasărea ploii tipă –
nu mai încapi nicăieri
de furnici

the bird of rain cries out –
no room left for one with so
many ants

l'oiseau de la pluie crie –
plus de place dans le monde
à cause des fourmis

*

gălbenele-n ploae –
scrie-le doar nu așteptă
să se scuture

marigolds in the rain –
don't hesitate to write them
before their petals fall

des renoncules sous la pluie –
écris-les, attends-tu que
leurs pétales tombent?

trei pini înfrățiti
pe colina desărtă –
ploaia rupe tăcerea

three pines from one root
up on the deserted hill –
the rain breaks up the silence

trois pins frères
sur la colline déserte –
la pluie rompt le silence

*

cad în somn în fânăr –
ploaia caută muntii
la izvoare

I fall into sleep in the haybarn –
the rain in quest for the mountains
at the springs

je glisse dans le sommeil couché dans les foins –
la pluie cherche les montagnes
aux sources

plouă în noapte –
în zori evit să calc
râmele strivite

it rains in the night –
at dawn I avoid treading
upon the crushed earthworms

il pleut dans la nuit –
à l'aube j'évite de marcher sur
les vers de terre écrasés

*

dâre de ploaie
înscris-e-n var –
„invitație la călătorie”

traces of rain
written in whitewash –
„invitation au voyage”

des ruissellements de pluie
gravées dans la chaux –
„invitation au voyage”

în zori drumul
e plin de bălti –
hai cu lotcile la plimbare

at dawn the road
is full of puddles –
let us row out in the fishing-boats

à l'aube le chemin
est plein de flâches –
allons nous y promener en barques

*

plouă peste râu –
plină ochi luntrea totuși
nu se scufundă

rain on the river –
full to the brim the boat is
still not sinking down

il pleut sur la rivière –
pleine jusqu'au bord la barque
ne coule pourtant pas

auzi – răpăie
întruna de zile-n șir –
vaier de muribunzi

hear – it's been ceaselessly dripping
for days on end
moan of the dying

entends-tu – il pleut à verse
depuis des jours –
lamentation des moribonds

*

un câine c-o păpușă-n gură
a trecut strada –
ploaia-i pe ducă

a doll in its mouth
a dog has crossed the street –
the rain's about to stop

un chien tenant une poupee dans la bouche
a traversé la rue –
la pluie est mourante

pe fluviul din uliță
copiii au construit
o hidrocentrală

on the river in the street
the children have constructed
a power plant

sur le fleuve de la ruelle
les enfants ont construit
une hydrocentrale

*

un copil
în ușa bisericii – singur
înlătură grindina

a child
in the church door – alone
is driving the hail away

un enfant
devant la porte de l'église – seul
il fait fondre la grêle

cârd de fete goale
lângă ciubare pline
cu apă de ploie

a bevy of nude girls
clustering round tubs full
of rainwater

volée de filles nues
auprès des baquets pleins
d'eau de pluie

*

tună și fulgeră sec –
carnetul e neatins
și ploaia s-a depărtat

it thunders and lightens blunt –
the notebook is still untouched
and the rain has drifted 'way

tonnerres et éclairs sans pluie –
le carnet est intact
et la pluie s'est éloignée

culeg struguri
pe ploaie – alături
tata culege și tace

I'm picking grapes
in the rain – by my side
father is picking in silence

je vendange
sous la pluie – à mes côtés
mon père vendange et se tait

*

delir controlat
de un poet cu clondir – alcool
îndoit cu apă de ploie

delirium checked
by a poet with a flask
mere drops and driplets

délire maîtrisé
par un poète à la carafe –
eau de pluie

în apa bălții
se spală niște vrăbi —
drum în septembrie

in the pool's water
some sparrows are bathing —
pathway in September

dans l'eau de la flaue
des moineaux se baignent —
chemin en plein septembre

*

în locul zeului
mâncat de ploii —
soarele lui octombrie

instead of the godhead
corroded by rains —
the sun of October

à la place du dieu
rongé par les pluies —
le soleil d'octobre

câțiva picuri
în plasa paingului —
soarele exterminator

a few drops
on the web of the spider —
the exterminating sun

quelques gouttes
dans la toile de l'araignée —
le soleil exterminateur

*

casă la munte
între cărămizi ploaia
în chip de mortar

house in the mountains
between its bricks the rain
standing for mortar

maison à la montagne —
parmi les briques la pluie
en guise de mortier

ZĀPEZI

SNOWS

NEIGES

o avalanșă
a făcut părție prin pădure –
țipăt de corbi

an avalanche
has cut a track through the forest –
croak of ravens

une avalanche
s'est frayé chemin dans la forêt –
cri de corbeaux

urme de gheare
prin zăpada neîncepută –
fac drum întors

traces of claws
on the virgin snow –
return on their tracks

dans la neige vierge
des traces de griffes –
je rembrousse chemin

Doamne ce molcom
ninge – liniște
redusă la tăcere

God how mildly
and softly it's snowing –
quietness silenced

Dieu comme il neige
doucement – calme
réduit au silence

ninge
prin spărturile eului –
ne-a acoperit cerul lui Dumnezeu

it's snowing
through the cracks of the self
God's heaven has covered us up

il neige
parmi les crêtes du moi –
le ciel de Dieu nous a couverts

azi-noapte

zăpada ne-a astupat urmele –
încă un dosar clasat

last night
the snow covered our traces –
one more dossier quashed

l'autre nuit
la neige a couvert nos traces –
encore un dossier classé

*

deși încovoiați
molizi nu cedează
sub povara zăpezii

even though sagging
spruce-fir twigs won't give way
to the weight of the snow

même courbés
les pesses ne cèdent pas
sous le fardeau de la neige

crengile sunt pline

de zăpadă – un singur lătrat
le scutură

the branches are laden
with snow – a single barking
shakes them clean

les branches sont chargées
de neige – un simple aboi
les secoue

*

de când
n-am mai scris nimic
pe zăpada lacului înghețat

how long is it since
I last wrote
in the snow on the frozen lake

ça fait longtemps
que je n'ai plus rien écrit
sur la neige du lac gelé

hrănit cu zăpadă
vântul — uite-l
în spatele zilei

fed on snow
the wind — behold it ride
on the back of the day

nourri de neige
le vent — le voilà
sur le dos du jour

*

culcuș de iepure
în zăpadă — caldă
urma trupului

a rabbit's nestling-place
in the snow — still warm
the trace of the body

gîte de lièvre
dans la neige — chaude
la trace du corps

strat nou de zăpadă
cu liniste și ace de brad
pe la colțuri

a new layer of snow
with silence and fir needles
in the corners

nouvelle couche de neige
du silence et des aiguilles de sapin
aux coins

*

omului legii
i-atârnă la gât
de zăpadă creață limbă

at the neck of the official
there dangles a twisted tongue of snow

à l'homme de la loi
pend au cou
de neige une langue bien pendue

ghețarii din dosul gardurilor
fac bună casă
cu urzicile de lângă drum

the glaciers behind the fences
get along well with
the nettles on the roadside

les glaciers derrière les palissades
font bon ménage
avec les orties qui poussent le long du chemin

*

astă fulguială
bagă ziua-n noapte –
ninsoare de mai

this tiny-flaked snowfall
moves the day into nighttime –
snowfall in May

ces rares flocons qui tombent
enfoncent le jour dans la nuit –
neige de mai

lumina dă peste margini
la amiază –
orb în zăpadă

the light is overbrimming
at noon –
blind in the snow

à midi
la lumière déborde –
aveugle dans la neige

*

zăpadă – oare
fructul cărei
nelegiuri e

the snow – who knows
the fruit of which abomination
it is

la neige –
de quelle impiété
serait-elle le fruit?

zăpada s-a topit
lacrima s-a uscat –
cum să omori un căscat

the snow has molten
the tear has dried up –
how can one stifle a yawn

la neige a fondu
la larme a séché –
comment tuer un bâillement

*

urcată-n camioane
cărute vagoane și altele
zăpada

hoisted in trucks
carts train-cars and whatever
the snow

montée dans des camions,
chariots, wagons et autres
la neige

46

nu-s decât aglicei
ghiocei bănuței și brândușe –
Zăpada Zăpezilor unde-i

nothing but dropworts
snowdrops daisies and crocuses –
where is the Snow of Snows

ce ne sont que de petites spirées
des perce-neige, des pâquerettes et des safrans
où donc est-elle la Neige des Neiges

*

cu câtă înversunare
cu crengi de răchită
bate râul Ștefana

in what a frenzy
with twigs of osier
Ștefana is lashing the river

avec combien d'achamement
aux branches d'osier
{tefana frappe la rivière

FELURITE

MISCELANEA

DIVERS

cineva tace de milenii
în străfunduri – uneori
îngân un haiku

for millenia someone's been quiet
in the depths – at times
I would mutter a haiku

quelqu'un se tait depuis des millénaires
dans les profondeurs – quelquefois
je murmure un haïku

*

un fir de praf mai leagă
ziua de munte –
zac sub dărâmături

a speck of dust still binds
the day to the mountain –
I'm lying under ruins

un grain de poussière lie encore
le jour à la montagne –
je gîs sous les ruines

mă-ntorc acasă
de-a lungul râului –
râd și cânt cu noduri

returning homewards
along the river –
I laugh and sing knots in my throat

je rentre
en longeant la rivière –
je ris et je chante la gorge serrée

*

urme de pași în nămol –
urcând la stână cobor
în cripta muntelui

footsteps in the mud –
climbing to the sheepfold I descend
into the crypt of the mountain

traces de pas dans la boue –
en montant vers la bergerie je descends
dans la crypte de la montagne

fire de romanită-n floare
la umbra verzei –
indian summer

camomile blades in bloom
in the shade of the cabbage –
indian summer

brin de camomille en fleur
à l'ombre du choux –
indian summer

*

o furnică tărând
o firimitură de pâine –
pas de mai intră în casă

an ant dragging
a crumb of bread –
you just try to get into the house

une fourmi traînant
une miette –
pas question de franchir le seuil de la maison

încolăcit în jurul
tufei de fragi
șarpele nu doarme

coiled up around
the wild strawberry bush
the serpent's awake

enroulé autour
de la touffe de fraisier des bois
le serpent veille

*

chip de fată
facut din cuburi de mere
căzute de prea coapte

a young girl's face
made up of curvatures of apples
shed as overripe

visage de jeune fille
fait de rondeurs de pommes
tombées car trop mûres

e seară și eu
îmi dorm somnul de-amiază
prăbușit între cărți

it's evening and I'm
having my afternoon sleep
collapsed among books

le soir est tombé et moi je fais
mon somme d'après midi
affaissé parmi les livres

*

culeg umbra zeului
dintr-o urmă
în nisip – ah funigeii

I pick the god's shadow
from a footstep
in the sand – oh the gossamer

je cueillis l'ombre du dieu
d'une trace
sur le sable – ah, les filandres

între spinii măcieșului
și-a facut cuib
o pereche de prigori

among dog-rose thistles
a pair of bee-eaters
have built their nest

parmi les épines de l'églantier
un couple de guêpiers
vient de faire son nid

*

toată seara iau
urletul depărtat al drujbei
drept boncăluit

all night I take
the remote howl of woodsaws
for the belling of stags

toute la soirée je prends
le hurlement éloigné de la scie
pour mugissement

un fluture pe Biblie
Doamne —
un fluture uscat

a butterfly on the Bible
oh Lord mine
a dried-up butterfly

un papillon sur la Bible
Dieu —
un papillon desséché

*

în urma plugului
care-n groapă miriștea —
stol de pescăruși

in the trace of the plough
that buries up the stubblefield
a flight of seagulls

dans le sillon de la charrue
qui enterre l'éteule —
volée de mouettes

tai Bărăganul
în două – zgârciul
îmi scapă printre dește

I'm splitting the Bărăgan
into two – the cartilage
slips through my fingers

je coupe la plaine de B@r@gan
en deux – le cartilage
me glisse entre les doigts

*

ca și celealte
obstacole – frigul
mă sporește

like all the other
obstacles – the cold
will add to my size

comme les autres
obstacles – le froid
me fait croître

mai-marii trag sforile –
mititeii
se mănâncă fierbinți

the bigger ones are pulling strings
small fry
are commonly eaten hot*

*

da – o poezie
ferită de zgomot
și de-negămare

yes – a sort of poetry
safe from noise
and away from haughtiness

oui – une poésie
bien protégée
contre le bruit, la vanité

* Varianta franceză lipsește, din pricina jocului de cuvinte intractabil (n. a.).

de pe muchea cascadei
Dumnezeu
se prăbușește-n hău

from the edge of the waterfall
God
falls into the void

du haut de la cascade
Dieu
s'écroule dans le gouffre

*

un bob de nisip
înecat într-o lacrimă –
am fost cândva pământ

a grain of sand
drowned in a tear –
I once used to be earth

un grain de sable
noyé dans une larme –
une fois j'ai été terre

vechiul camarad –
pe cât era de absent
pe-atât s-a întunericit

the ancient comrade –
as absent as he was
as darknessed he has grown

l'ancien cammarade –
tant il était absent
tant il s'est assombri

*

dincoace de tăcere
e linisteia
dincolo – neant

on this side of quietness
there's silence
on that side – the void

en deça du silence
c'est le calme
au-delà – le néant

IN SAT

IN THE VILLAGE

DANS LE VILLAGE

mălinul înflorește
în dreptul fiecărei case –
din nou ulițarnic

the lilac tree is blooming
in front of every house –
streetbound again

le lilas fleurit
à côté de chaque maison –
à nouveau dans les ruelles

*

copiii aleargă prin holdă
după cărăbuși de mai –
un obuz pământiu

kids running in the cornfield
to catch maybeetles –
a soil-coloured shell

les enfants courent dans le champs ensemencé
après des hannetons de mai –
un obus à la couleur de la terre

săpătorii înaintează
în linie – neatinsă rămâne
doar sperietoarea

diggers advance
in a row – only the scarecrow
remains untouched

les laboureurs s'avancent
en ligne – seul l'épouvantail
reste intact

*

profanatoare de morminte
găinile – preotul
stopește varza contra dăunătorilor

profaners of graves
the hens – the priest
is sprinkling the cabbage against pests

les poules profanatrices
de sépultures – le prêtre
arrosoit le chou contre les parasites

în mijlocul puhorilor
cine ține steagul? e
bravul aspersor

amid the floods
who's keeping the flag up? it's
the brave sprinkler

au milieu des torrents
qui tient le drapeau ? c'est
le brave arroseur

*

la intrarea-n oraș
ținând dreapta la pas
măgărușul – am uitat de oboseală

at the entrance in the city
keeping the right in swift pace
the donkey – I forgot fatigue

à l'entrée dans la ville
gardant la droite au pas
le petit âne – j'ai oublié la fatigue

ÎNTRE RÂURI

AMONG THE RIVERS

ENTRE LES RIVIÈRES

petice de zăpadă –
mult prea vesel e
drumetul ivit dintre dealuri

spots of snow –
far too merry is
the traveler showing among the hills

des lambeaux de neige –
le voyageur apparu parmi les collines
est beaucoup trop gai

*

o salcie plângătoare
în calea apelor –
mal surpat

a weeping willow
in the path of the waters
crumbled bank

un saule pleureur
devant les eaux –
rivage écroulé

pe locul cireșului
făcut surcele –
o cochilie goală

instead of the cherry tree
made into splinters
an empty shell

à la place du cerisier
réduit en brindilles –
un coquillage vide

*

porumbari în floare
printre pini prăfuiți –
porumb în brazdă

blackthorns in bloom
among dusty pines –
maize in the furrow

des épines noires en fleur
parmi les pins poussiéreux –
du maïs dans le sillon

la Hanul lui Pătru
vântul într-o sticlă de Kinley
a treia zi de Paști

at Pătru's inn
the wind in a bottle of Kinley
on the third day of Easter

à l'auberge de P@tru
le vent dans une bouteille de Kinley
le troisième jour de Pâques

*

creștinul de vizavi
se uită peste uluci –
un difuzor pe râu

the Christian across the road
is looking over the board fence –
a loudspeaker on the river

le chrétien de vis-à-vis
regarde par-dessus la haie –
un haut parleur sur la rivière

ÎN PORT

IN THE HARBOUR

DANS LE PORT

Între vrabia din plop
și cea de pe stâlp
Crai Nou cu funigei

between the sparrow in the poplar tree
and the one on the pole
a new moon with gossamer

entre le moineau du peuplier
et celui du pilier
la nouvelle lune aux filandres

*

ațipesc la loc –
țipete de pescăruși
brusc potolite

I'm falling back to sleep –
cries of kingfishers
suddenly allayed

je m'assoupis de nouveau –
cris de mouettes
brusquement arrêtés

o viespe survolează ceașca —
o ating
cu inelarul

a wasp flying over the mug
I'm touching it
with my ring finger

une guêpe survole la tasse —
je la touche
de l'annulaire

doi tineri prăbușită
cu capetele pe masă —
dimineață în port

two youngsters fallen
their heads on the table —
in the morning in the harbour

deux jeunes
les têtes écroulées sur la table —
matinée dans le port

în spatele grădinilor
gropi de gunoi
și apoi marea

behind the gardens
trash holes
and then the sea

derrière les jardins
des fossés aux ordures
puis la mer

*

*

pe ducă-i anul —
merindea pribegului
s-a dus pe copcă

the year's about to pass —
the wanderer's victuals
are gone to the dogs

l'année touche à sa fin —
les ivres de l'exilé
s'en sont allés à vau-l'eau

ÎN MUNȚI

pentru Ștefana

IN THE MOUNTAINS

to Ștefana

DANS LES MONTAGNES

pour Ștefana

stâncile-s acoperite
cu mușchi – se-aude
și mai bine tăcerea

the rocks are covered
with moss – one can hear
even better the silence

les rochers sont couverts
de mousse – on entend mieux
le silence

*

lângă iezer a-nflorit
rododendronul – gata să intre
în conul de umbră al unui nor

near the mountain lake there blooms
the rhododendron – ready to enter
the cone of shadow of a cloud

près du lac alpin
le rhododendron a fleuri – prêt à entrer
dans le cône d'ombre d'une nuage

cai în galop brusc
potolit printre tufe de jneapăń
și rododendron

horses in abrupt gallop
soothed among bushes of juniper
and rhododendron

chevaux en brusque galop
arrêté entre les touffes de genévrier
et le rhododendron

*

un grup de cehi sau
de polonezi la ieșirea din pădure –
î-a înghițit un afânar

a group of Czechs or
of Pollacks at the exit of the forest
a hay dryer has swallowed them up

un groupe de Tchèques ou de
Polonais à la sortie de la forêt –
un buisson de myrtilles les a avalés

cărare pierdută
în iarba – ploaia
și vântul se dau huța pe scrânciob

a trail lost
in the grass – the rain
and the wind are swaying in the swing

sentier perdu
entre les herbes – la pluie
et le vent se balancent dans l'escarpolette

*

trei păianjeni striviti
în odaia de hotel de doi lei –
vaca Domnului a ieșit din decor

three spiders crushed
in the cheap hotel room –
the ladybug has quit the scenery

trois araignées écrasées
dans la pièce d'hôtel à deux sous-
la coccinelle est sortie du décor

LUMINĂ DE AUGUST
Dariei

AUGUST LIGHT
to Daria

LUMIÈRE D'AOÛT
Pour Daria

trunchiuri carbonizate
ici-colo printre pietre –
lumină de august

charred trunks
here and there among the stones
August light

troncs carbonisés
ci et là parmi les pierres –
lumière d'août

*

pietre peste piestre
în spatele unei stânci
înnegrite – trestiișul

stones over stones
behind a blackened
rock – the reed plot

pierres sur pierres
derrière un rocher
noirci – la jonchaie

între pietrele de lângă fjärm
o pasăre de mare – nici un val
n-a doborât-o încă

among the stones near the bank
a seabird – not a wave
has yet thrown it down

entre les pierres près du rivage
un oiseau de mer – aucune vague
ne l'a encore abattu

*

cărare tăiată în piatră
la capătul ei – casa cu grădina
și acareturile fjärnucului

a trail cut in the rock
at its end – the house and the garden
and the outhouses of the peasantlet

sentier coupé en pierre
à son bout – la maison avec le jardin
et les dépendances du petit paysan

deasupra curții pietruite
strugurii putrezesc în ciorchini –
rare lovituri de baston

above the stone-paved yard
the grapes rot away in bunches –
rare strikes of a staff

au-dessus de la cour pavée
le raisin pourrit en grappes
rares coups de bâton

*

ouă de piatră pe aleea
către vila Palavicini – pe urmele
omului cavernelor călcăm

stone eggs on the alley
to the Palavicini villa – we are
treading in the footsteps of the caveman

oeufs de pierre dans l'allée
vers le villa Palavicini – nous marchons
sur les traces de l'homme des cavernes

dale de marmură stâlpi de metal
acoperiș de lemn – în chioșcul turcesc
gândesc românește

marble slabs metal poles
wooden roof – in the Turkish kiosk
thinking in Romanian

dalles de marbre piliers de métal
toit en bois – dans le kiosque turc
je pense en roumain

*

înotătorul face pe răstignitul –
în capul crucii
piatra soarelui

the swimmer plays crucified –
at the head of the cross
the sunstone

le nageur feint le crucifié –
à la tête de la croix
la pierre du soleil

smuls din apele mării
crucificatul e azvârlit
între pinii de pe țărm

snatched out of the waters of the sea
the crucified one is thrown
among the pines on the shore

arraché des eaux de la mer
le crucifié est jeté
entre les pins sur le rivage

*

un zid de piatră
la intrarea în maternitate
și o risipă de flori de bugainville

a stone wall
at the entrance of the maternity hospital
and an extravagance of bougainvillea blooms

un mur en pierre
à l'entrée dans la maternité
et une profusion de fleurs de bougainvillée

repaos total –
rod pietre doar
cicadele în frunziș

total repose –
only the cicadas
still chew stones in the foliage

repos total –
seules rongent des pierres
les cigales dans le feuillage

în scorbură a crescut o piatră
iar din piatră a răsărît
un pui de pin

a stone has grown in the hollow
and from the stone a baby pine
has grown to light

dans le creux de l'arbre est apparue une pierre
et de la pierre est jailli
un petit pin

pe colina de piatră
ferecată în piatră –
case de piatră

on the stone hill
enclosed in stone
houses of stone

sur la colline en pierre
ferrée en pierre –
des maisons en pierre

*

*

sunetul clopotului
reverberat de ziduri vechi
de piatră – a mai trecut un ceas

the toll of the bell
echoed by old walls
of stone – another hour has passed

le son de la cloche
réverbéré par les vieux murs
en pierre – une autre heure est passée

la moara de apă se macină
cu pietre – mă pierd în fața tinerei
livezi de măslini

at the stone mill they grind
with stones – I'm lost
at the sight of the young olive orchard

au moulin d'eau on moud
avec des pierres – je me perds devant
le jeune verger d'oliviers

*

lumina pe deal
în zori – umbra dispare
sub pietre

the light on the hill
at dawn – the shadow disappears
under the rocks

la lumière sur la colline
à l'aube – l'ombre disparaît
sous les pierres

lumina și umbra își dispută
fiecare frunză – tremur
și cutremur

light and shadow disputing
every leaf – shake
and quake

la lumière et l'ombre se disputent
chaque feuille – frissonnement
et tremblement

*

frunzele sticlesc
în lumina ne-ncepută – rumorile muncii
și ale vieții domestice

leaves glimmer
in the pristine light – the confused murmurs
of work and domestic life

les feuilles scintillent
dans la lumière toute nouvelle – les rumeurs du travail
et de la vie domestique

Daria visează în brațele mele –
umbrele dimineții
trupșoru-i înfășoară

Daria's dreaming in my arms –
the morning shadows
wrap'round her little body

Daria rêve dans mes bras –
les ombres de la matinée
enveloppent son petit corps

*

frunzele au încremenit
în lumina amiezi –
un țipăt prefăcut în plâns

the leaves have grown stiff
in the light of the noon
a scream turned into crying

les feuilles se sont figées
dans la lumière du midi –
un cri transformé en pleurs

arborele îmbrățișează metalul
și piatra asudă
sub tufa de rozmarin

the tree embraces the metal
and the stone is perspiring
under the rosemary bush

l'arbre embrasse le métal
et la pierre transpire
sous le buisson de romarin

*

piatra colinei – prima
și ultima certitudine –
lumină de vânt

the stone of the hill – the first
and last certainty –
light of wind

la pierre de la colline – la première
et la dernière certitude –
lumière de vent

Genova – Pegli
26 august 2009

Genua – Pegli
August 26th 2009

Gènes – Pegli
Le 26 août 2009

NOTĂ BIO-BIBLIOGRAFICĂ

S-a născut la 2 februarie 1952 în Jucu de Mijloc, jud. Cluj. Absolvent al Facultății de Litere din Cluj-Napoca, secția română-franceză, promoția 1976. A predat limba și literatura română, limba franceză și limba "poezească" la Moisei și Borșa, în Maramureș (1977-1989). Inspector școlar în Maramureș, pentru scurtă vreme, imediat după Revoluția din 1989. Redactor și șef de secție la Editura Dacia din Cluj-Napoca (1990-1998). Secretar general de redacție la Editura Cartimpex din același oraș (1998). Actualmente este directorul Editurii LIMES, pe care a fondat-o la finele anului 1998. Membru al Uniunii Scriitorilor din România și membru fondator al ASPRO.

A debutat în 1974 în revista *Echinox* și a colaborat de-a lungul anilor la cele mai importante reviste literare din țară.

Opera sa cuprinde:

POEZIE

- Un munte, o zi*, Dacia, Cluj-Napoca, 1981
Cartea de la Jucu Nobil I, Dacia, Cluj-Napoca, 1990
S-au produs modificări, Dacia, Cluj-Napoca, 1991
Călător de profesie, Albatros, București, 1992
Zi după zi, Euphorion, Sibiu, 1993
Lasă-mi, Doamne, zăbava!, Echinox, Cluj-Napoca, 1995
Dincolo de marginea marginii (antologie de autor), Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996
Ploii, zăpezi, felurite (carte de haiku trilingvă: română, franceză, engleză, însoțită de *Însemnări despre haiku*, traduceri de Yvonne & Mircea Goga, Letitia Illea – pentru versiunea franceză, și Cristina Tătaru, pentru cea engleză), Euro Tami Press, Târgu-Mureș, 1998
Cartea de la Jucu Nobil II, Paralela 45, Pitești, 2000
Cartea de la Jucu Nobil I-II-III, Limes, Cluj-Napoca, 2003
Lovitură de nisip, Limes, Cluj-Napoca, 2004
Poemele Anei, Limes, Cluj-Napoca, 2007
Câmp minăt, Limes, Cluj-Napoca, 2009

PROZĂ

Cartea întâlnirilor (roman epistolar scris în colaborare cu Andreas WELLMANN), Limes, 1999

Drumul spre Nghe An. Patru scriitori români descoperă Vietnamul (în colaborare cu Valeriu Butulescu, Horia Gârbea și Mircea Ghîțulescu), Editura Muzeului Literaturii Române, București, 2004.

ESEU

Ocolul lumii în 50 de jocuri creative (în colaborare cu Ana PETEAN), Dacia, 1996; ediția a II-a, Limes, 2004; ediția a III-a, Limes, 2010

ÎN TRADUCERE

Folie, cirque, scandale (anthologie poéтиque; trad. de Yvonne & Mircea Goga și Tudor Ionescu), Limes Cluj-Napoca-Arthis Bruxelles, 2002

Sand strikes (trad. de Olimpia Iacob și Virgil Stanciu), Limes, Cluj-Napoca, 2006

Anna-versek (trad. de Balázs F. Attila), Ab-Art, Bratislava, 2009

A publicat, de asemenea, prefețe, postufe și prezentări la zeci de volume de toate genurile, iar poeme și proze de-ale sale au fost incluse în numeroase antologii apărute în țară și în străinătate.

A obținut numeroase premii literare, între care: Premiul pentru cea mai bună carte pentru copii și tineret (Salonul Național de Carte, Cluj-Napoca, 1997); Premiul Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Cluj (1998); Premiul Societății Române de Haiku (București, 1999); Premiul special al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova (Chișinău, 2004); Premiul special IBBY la Salonul Internațional al Cărții pentru copii (Chișinău, 2005); Marele Premiu pentru poezie Serile de la Desesti (Sighetu Marmației, 2005); Premiul „Lucian Blaga” (Cluj-Napoca, 2008); Premiul revistei „Convorbiri literare” (Iași, 2008); Marele Premiu pentru poezie Serile la Brădiceni (Târgu-Jiu, 2008); Premiul revistei „Nord literar” (Baia Mare, 2009); Premiul revistei „Poesis” (Satu Mare, 2009); Premiul „A.E.Baconski” oferit de Filiala Cluj a USR (2010) etc.

A fost distins cu Ordinul „Meritul cultural”, în grad de cavaler.

BIO-BIBLIOGRAPHICAL NOTE

He was born on February the 2nd 1952 in Jucu de Mijloc, Cluj county. A graduate of the Faculty of Letters in Cluj-Napoca, specialty Romanian-French, in 1976. He taught Romanian language and literature, French and "poemese" in Moisei and Borsa in Maramures county (1977-1989). A school inspector in Maramures county, for a short while, immediately after the Revolution in 1989. He was an editor and chief of department at Dacia Publishers in Cluj-Napoca (1990-1998). Then he was a general secretary of the editorial office at Cartimpex Publishers in the same city (1998). He is the head of LIMES Publishers, which he founded at the end of 1998. He is a member of the Romanian Writers' Union an a founding member of ASPRO.

His debut was in 1974 in the review *Echinox* and he collaborated, along the years, with the most important literary reviews in the country.

His work comprises:

POETRY

- A Mountain, a Day*, Dacia, Cluj-Napoca, 1981
The Book of Noble Jucu I, Dacia, Cluj-Napoca, 1990
Changes Have Taken Place, Dacia, Cluj-Napoca, 1991
A Traveler by Profession, Albatros, Bucharest, 1992
Day after Day, Euphorion, Sibiu, 1993
Grant Me, o, God, the Rest, Echinox, Cluj-Napoca, 1995
Beyond the Edge of the Edge, (an author's anthology), Didactic and Pedagogical Publishers, Bucharest, 1996
Rains, Snows, Miscellanea (a trilingual book of haikus: Romanian, French and English, accompanied by Notes on the Haiku), Euro Tami Press, Târgu-Mureş, 1998
The Book of Noble Jucu II, Parallel 45, Piteşti, 2000
The Book of Noble Jucu I-II-III, Limes, Cluj-Napoca, 2003
Sand Strikes, Limes, Cluj-Napoca, 2004
Anna's Poems, Limes, Cluj-Napoca, 2007
Mined Field, Limes, Cluj-Napoca, 2009

PROSE

- The Book of Encounters*, (an epistolary novel written in collaboration with Andreas WELLMANN), Limes, 1999
The Road to Nghe An. Four Romanian Writers discover Vietnam (in collaboration with Valeriu Butulescu, Horia Garbea and Mircea

Ghitulescu), Romanian Literature Museum Publishers, Bucharest, 2004

ESSAYS

The Tour of the World in 50 Creative Games, (in collaboration with Ana PETEAN), Dacia, 1996; 2nd edition Limes, 2004; 3rd edition, Limes, 2010

TRANSLATIONS FROM HIS WORKS

Folie, cirque, scandale, (anthologie poetique, translated by Yvonne & Mircea Goga and Tudor Ionescu), Limes, Cluj-Napoca-Arthis, Brussels, 2002

Sand Strikes, (translated by Olimpia Iacob and Virgil Stanciu), Limes, Cluj-Napoca, 2006

Anna-versek (translation by Balazs F. Attila), Ab-Art, Bratislava, 2009

He has also published prefaces, afterwords and presentations to tens of volumes of all genres and many of his poems and prose writings were included in numerous anthologies at home and abroad.

He was awarded numerous literary prizes, among which: The Prize for the best children's and youths' books (the National Salon of Books, Cluj-Napoca, 1997), The Prize of the Romanian Writers' Union, Cluj Department (1998), The Prize of the Romanian Haiku Society (Bucharest, 1999), The Special Prize of the Writers' Union in Moldova (Chisinau, 2004), The Special IBBY Award at the International Children's Books Salon (Chisinau, 2004), The Grand Prize for Poetry Evenings in Books Salon (Chisinau, 2005), The "Lucian Blaga" Award (Cluj-Napoca, 2008), The Prize of the review "Con vorbiri literare" (Iasi, 2008), The Grand Prize for poetry Evenings at Bradiceni, (Targu-Jiu, 2008), The Award of the review "Literary North" (Baia Mare, 2009), the Award of the review "Poesis" (Satu Mare, 2009), The "A.E. Baconsky" Award, offered by the Cluj Department of the Romanian Writers' Union.

He was decorated with the Order of "Cultural Merit" in the degree of knight.

NOTE BIO-BIBLIOGRAPHIQUE

Il est né le 2 février 1952 à Jucu de Mijloc, Cluj. Diplômé de la Faculté des Lettres de Cluj-Napoca, section roumain-français, promotion 1976. Il a enseigné la langue et la littérature roumaine, la langue française et la „langue de la poésie” à Moisei et à Borșa, en Maramureș (1977-1989). Inspecteur scolaire en Maramureș, pour peu de temps, immédiatement après la Révolution de 1989. Rédacteur et chef de section à la maison d'édition Dacia de Cluj-Napoca (1990-1998). Secrétaire général de rédaction à la maison d'édition Cartimpex de la même ville (1998). Actuellement il est le directeur de la maison d'édition LIMES, qu'il a fondée à la fin de 1998. Membre de l'Union des Écrivains de Roumanie et membre fondateur d'ASPRO.

Il a débuté en 1974 dans la revue *Echinox* et a collaboré au long des années aux revues littéraires les plus importantes du pays.
Son œuvre comprend:

POÉSIE

- Une montagne, un jour*, Dacia, Cluj-Napoca, 1981
Le livre de Jucu Nobil I, Dacia, Cluj-Napoca, 1990
Il ya eu des modifications, Dacia, Cluj-Napoca, 1991
Profession: voyageur, Albatros, București, 1992
Jour après jour, Euphorion, Sibiu, 1993
Accorde-moi, Seigneur, le repos!, Echinox, Cluj-Napoca, 1995
Au-delà du bord du bord (anthologie d'auteur), Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996
Pluies, neiges, divers (livre de haïku trilingue: roumain, français, anglais, accompagné de *Notes sur le haiku*), Euro Tami Press, Târgu-Mureș, 1998
Le livre de Jucu Nobil II – ballades et idylle, Paralela 45, Pitești, 2000
Le livre de Jucu Nobil I-II-III, Limes, Cluj-Napoca, 2003
Coups de sable, Limes, Cluj-Napoca, 2004
Les poèmes d'Anne, Limes, Cluj-Napoca, 2007
Champ miné, Limes, Cluj-Napoca, 2009

PROSE

Le livre des rencontres (roman épistolaire écrit en collaboration avec Andreas WELLMANN), Limes, 1999

Le chemin vers Nghe An. Quatre écrivains roumains découvre le Vietnam (en collaboration avec Valeriu Butulescu, Horia Gârbea et Mircea Ghițulescu), Editura Muzeului Literaturii Române, București, 2004.

ESSAI

La tour du monde en 50 jeux créatifs (en collaboration avec Ana PETEAN), Dacia, 1996; II-ème édition, Limes, 2004; III-ème édition Limes, 2010)

EN TRADUCTION

Folie, cirque, scandale (anthologie poétique; trad. de Yvonne & Mircea Goga și Tudor Ionescu), Limes Cluj-Napoca-Arthis Bruxelles, 2002

Sand strikes (trad. de Olimpia Iacob și Virgil Stanciu), Limes, Cluj-Napoca, 2006

Anna-versek (trad. de Balázs F. Attila), Ab-Art, Bratislava, 2009

Il a publié, de même, des préfaces, des postfaces et des présentations à des dizaines de volumes de tous les genres, et ses poèmes et ses proses ont été incluses dans de nombreuses anthologies parues dans le pays et à l'étranger.

Il a obtenu de nombreux prix littéraires, parmi lesquels: Le Prix du meilleur livre pour les enfants et pour la jeunesse (Le Salon National du Livre, Cluj-Napoca, 1997); Prix de l'Union des Écrivains de Roumanie, Filiale Cluj (1998); Le Prix de la Société Roumaine de Haïku (București, 1999); Le Prix Spécial de l'Union des Écrivains de la République de Moldavie (Chișinău, 2004); Le Prix spécial IBBY au Salon International du Livre pour les enfants (Chișinău, 2005); Le Grand Prix de poésie Les Soirs de Desești (Sighetu Marmației, 2005); Le Prix „Lucian Blaga” (Cluj-Napoca, 2008); Le Prix de la revue „Convorbiri literare” (Iași, 2008); Le Grand Prix de poésie Les Soirs de Brădiceni (Târgu-Jiu, 2008); Le Prix de la revue „Nord literar” (Baia Mare, 2009); Le Prix de la revue „Poesis” (Satu Mare, 2009); Le prix „A.E.Baconski” offert par la Filiale Cluj de l'U.S.R. (2010) etc.

Il a été distingué avec l'Ordre „Le Mérite culturel”, en grade de chevalier.

TITLURI DISPONIBILE

SERIA VALERIU ANANIA – OPERA LITERARĂ

- *Publicistica* (pref. de Ovidiu Pecican), vol. I-II, 850 pag. B5
cartonat, 40 lei

- SERIA BENJAMIN FONDANE** (traducere, note și comentarii de Mihai Șora și Luiza Palaniciuc)
- *Brâncuși* (prefață de Olivier Salazar Ferrer; dosar de Monique Jutrin), 100 pag., 12 lei
 - *La porțile Indiei* (traducere de Petru Cretia; îngrijirea ediției și studiu introd. de Radu Bercea; pref. la ed. fr. de Michel Carassou; studiu de Xavier Accart), 100 pag., 12 lei
 - *Linea existențială și Duminica istoriei* (prefață de Michel Carassou, postfață de Olivier Salazar-Ferrer; cu un dosar al corespondenței Jean Grenier-Benjamin și Geneviève Fondane), 150 pag., 16 lei

Colecția MAGISTER (poezie română contemporană)

- Cristian Bădiliță, *Peisaj cu înger și maimuță/Zimți/Scrisori apocrife ale lui Archibald de la Cruz* (cu 5 grafeme de Șerban Foarță, pe hârtie specială), 80 pag., 14 lei
- Grigore Chiper, *Roman simulacru*, 80 pag., 8 lei
- Petre Got, *Lumină amară* (prezentare de Nicolae Balotă), 100 pag., 10 lei
- Magda Grigore, *Vânătorul de sacru* (prezentare de Mircea Petean), 120 pag. B5, 12 lei
- Vasile Ignă, *Animale domestice*, 100 pag., 10 lei
- Ioan Petraș, *Lăcrimarul înflorit* (prefață de Mircea Petean), 110 pag. B5, 12 lei
- Echim Vancea, *Așa că de unu singur*, 100 pag., 10 lei

Colecția ROMANUL ROMÂNESCU AL SECOLULUI XXI

- Horia Bădescu, *O noapte cât o mie de nopți*, 150 pag., 14 lei
- Ion Blăjan, *Omul cu ochelari negri*, 290 pag., 27 lei
- Anamaria Beligan, *Dragoste la a doua vedere*, 180 pag., 15 lei
- Petre Bokor, *Dâmbovița – rive gauche*, 270 pag., 25 lei
- Ion Boloș, *În numele tatălui*, 250 pag., 20 lei
- Tatiana Dragomir, *Cara aurita*, 204 pag., 11,50 lei
- Alecu Ivan Ghilia, *Alexandru cel Mic și nepotul Marelui Rabin* (prezentări de Ion Ianoși și Mircea Petean), 512 pag., 45 lei
- Lazăr Popescu, *Eșecul cartofilor cruzi*, vol. I – *Falsul paradise*, 210 pag., 20 lei
- Dan Rebreanu, *Micile sirene*, 200 pag., 19 lei

- Gogea, Vasile, *Scene din viața lui Anselmus* (pref. de I.B.Lefter), 192 pag., 15 lei
- Ana Ludușan, *Proști*, 170 pag., 8,45 lei
- Radu Mareș, *Când ne vom întoarce*, 466 pag., 20,43 lei
- Radu Sergiu Ruba, *Demonul confesiunii* (prezentări de M. Martin și R. Voinescu), 240 pag., 22 lei
- Mircea Tomuș, *Aripile demonului*, vol.I-II-III (prezentări de D.R. Popescu, Gh.I. Bodea, Irina Petraș, Ov. Pecican, C-tin Dram), 1550 pag., 90 lei

Colecția LAKONIA (proză scurtă românească)

- Petre Bokor, *Praful de pe tobă*, 220 pag., 20 lei
- Florica Bud, *Reparăm onoare și clondire*, 220 pag., 19 lei
- Maria-Gabriela Constantin, *Laura celor o sută de cuvinte*, 204 pag., 20 lei
- Clauș Grup (Cercul literar condus de R. Cesereanu), *Anunțuri mortuare în re minor*, 220 pag., 20 lei
- Horia Gârbea, *Fratele mai deștept al lui Kalașnikov* (prezentare de Alex Ștefănescu), 120 pag., 10 lei
- Emil Iliescu, *Între două lumi*, 160 pag., 15 lei
- Bogdan Munteanu, *Rătăciri*, 150 pag., 14 lei
- Florin Onicescu, *Ilustrate din America*, 150 pag., 10 lei
- Mircea Opriță, *Mic tratat de concordie națională*, 150 pag., 10 lei
- Mircea Opriță, *Zodia manipulării. Orizonturi în expansiune*, 190 pag., 10,79 lei
- Mircea Opriță, *Discoteca din Alexandria*, 250 pag., 20 lei
- Alexandru Pecican, *Istoria secretă a copilăriei*, 150 pag., 10 lei
- Horea Porumb, *Ca spîrtele unei roți. Povestiri aproape adevărate* (prezentare de Mircea Petean), 180 pag., 10 lei
- Gheorghe Rotar, *Operație pe caracter deschis*, 310 pag., 25 lei
- Radu Țuculescu, *Românul erectil (texte perplexe, persuasive, persistente)*, 250 pag., 12,40 lei
- xxx, *Antologia prozei scurte transilvane actuale* (coordonator: Ovidiu Pecican), vol. I-II, 1200 pag., 40 lei

Colecția PARALITERARIA (literatură non-ficțională)

- Alexandru Anca, *În umbra măslinilor*, 350 pag., 30 lei
- Alexandru Anca, *Destin ardelenesc*, 400 pag., 35 lei
- Alexandru Anca, *Din București în Tara Făgăduinței*, 300 pag., 25 lei
- Augustin Buzura, *A trăi, a scrie*, 400 pag., 35 lei
- Octavian Goga, *Corespondența primită*, vol.I-II-III (1900-1918; ed. îngrijită de Gh.I. Bodea), 810 p. B5, 70 lei

- Gh. Grigurcu, *Din jurnalul lui Alceste* (aforisme), 200 pag., 10 lei
- Tudor Ionescu, *Remember clujean* (colaje foto de Cristian Cheșuț), 170 pag. B5, 20 lei
- Panait Istrati, *Sentinje si fraze memorabile* (ediție bilingvă: română-franceză, îngrijită de Maria Cogălniceanu), 186 pag., 17 lei
- Alexandru Obedenaru, *Amintirile unui poet decadent* (prefață de Gheorghe Perian), 200 pag., 20 lei

Colecția ESEURI

- Ilie Constantin, *Bric à brac, tutti frutti, patchwork*, 190 pag., 17 lei
- Ilie Constantin, *Ego scriptor*, 190 pag., 17 lei
- Ilie Constantin, *Sub semnul eseului*, 190 pag., 17 lei
- Sanda Cordoș (coordonator), *Spiritul critic la Liviu Petrescu*, 196 pag., 19 lei
- Constantin Cubleșan, *Eminescologi clujeni*, 250 pag., 24 lei
- Bogdan Iacob, *Offline. Texte critice/ Critical texts* (ediție bilingvă: română/ engleză), 200 pag., 19 lei
- Ioan Milea, *Lecturi bacoviene*, 150 pag., 14 lei
- Rareș Moldovan, *Symptomatologies. A Study of the Problem of Legitimation in Late Modernity*, 300 pag., 27 lei
- Vianu Mureșan, *Pavese – omul jignit*, 160 pag., 15 lei
- Adrian Popescu, *Aur, argint, plumb*, 150 pag., 10 lei
- Anamaria Selu, *Mitopoetica verii* (prefață de Ștefan Borbély), 140 pag., 10 lei
- Cassian-Maria Spiridon, *Gânduri despre poezie*, 284 pag., 25 lei
- Ligia Tudurachi, *Cuvintele care ucid. Memorie literară în romanele lui E. Lovinescu*, 244 pa., 22 lei
- Adrian Tudurachi, *Destinul precar al ideilor literare. Poetica lui M. Dragomirescu*, 140 pag., 10 lei
- Nicolae Turcan, *Despre maestru și alte întâlniri*, 170 pag., 15 lei

Colecția PARADIGME (studii din domeniul științelor umane și sociale)

- Ștefan Borbély, *Pornind de la Nietzsche*, 222 pag., 22 lei
- Hugo de Burgh, *Jurnalismul de investigație* (trad. din engleză de Mihaela Mudure), 436 p., 35 lei
- Ruxandra Cesereanu, *Gourmet: Bulgakov, Céline, Cortázar, Rushdie* (close reading), 210 pag., 20 lei
- Dumitru Chioară, *Noi developări în perspectivă. Nouăzechiștii și douăniștii*, 154 pag., 7,89 lei
- Ioan Gherghel, *Forme de manipulare televizuală*, 200 pag., 19 lei
- Anca Hațegan, *Cărțile omului dublu. Teatralitate și roman în regimul comunist*, 370 pag., 17,52 lei

- Horia Lazăr, *Litera textului. Studii de cultură și literatură franceză*, 420 pag., 37 lei
- Mircea Muthu, *Balcanologie*, 130 pag., 10 lei
- Gheorghe Perian, *Literatura în schimbare*, 200 pag., 11,50 lei
- Titu Popescu, *Estetica mișcării*, 180 pag., 10 lei
- Titu Popescu, *Autori și climate*, 224 pag., 20 lei
- Nicolae Turcan, *Cioran sau excesul ca filozofie*, 304 pag., 25 lei
- Voichița-Maria Sasu, *Lectures québécoises*, 224 pag., 20 lei
- Vasile Voia, *Invalizii zeului Apollo. Novalis și Hölderlin*, 188 pag., 10 lei
- Mihaela Ursu (coordonatoare), *Divanul scriitoarei*, 204 pag., 20 lei
- xxx, *O evaluare a politicilor de implementare a bilingvismului în România* (coordonatori: Horváth István, Tódor Erika Mária), 312 pag., 25 lei

Colecția MONOGRAFII

- Georgeta Orian, *Vintilă Horia. Un scriitor contra timpului său* (prefață de Mircea Anghelescu), 394 pag., 35 lei
- Gheorghe Perian, *Despre Gala Galaction*, 150 pag., 15 lei

Colecția LIMB

- Andi Mihalache, *Mănuși albe, mănuși negre. Cultul eroilor în vremea Dinastiei de Hohenzollern*, 390 pag., 35 lei
- Ovidiu Pecican, *Între cruciați și tătari*, ed. a 3-a revăzută și adăugită, 250 pag., 24 lei
- Ovidiu Pecican (coordonator), *România interbelică. Istorie și istoriografie*, 420 pag., 39 lei
- Ovidiu Pecican și Sergiu Gherghina (coordonatori), *România în U.E. Trei ani de la aderare*, 270 pag., 25 lei
- Pompiliu Teodor, *Cu față la vânt* (studii istoriografice; ediție îngrijită de Corina Teodor; prefață de Ovidiu Pecican), 450 pag., 42 lei

Colecția LITERATURĂ UNIVERSALĂ

- Joseph-Maria Bochenski, *Manual de înțelegere pentru oamenii de rând* (trad. din limba franceză de Mircea Petean; argument de Vasile Ignă; prefață de Kornelius Politzki; postfață de Edward Swiderski), ediție de lux, 130 pag., 17 lei
- Fidelito Cortes, *Everyday Things/Lucruri de fiecare zi* (versuri; trad. din limba engleză de Ioana Bot și Bogdan Aldea) 128 pag., 10 lei
- Jacques Jouet, *Paul sălbaticul* (roman inspirat din viața lui Paul Gauguin; trad. din franceză de Constantin Abălușă), 130 pag., 12 lei
- Jacques Poulin, *Volkswagen Blues* (roman; trad. de Denisa Oprea), 240 pag., 20 lei

- Alexander Pope, *Eseu despre om* (ediție bilingvă; trad. de Ioana Sasu-Bolba; prefată de Mihaela Mudure), 290 p., 25 lei
- Herman Van Rompuy, *Haiku* (trad. din olandeză de Jan Myskin și Constantin Abăluță), 100 pag., 14 lei
- Sami Sandhaus, *Capcanele și miracolele vieții* (memorialistică; trad. de Sorana Ionescu), 220 pag., 15 lei
- William Shakespeare, *Sonete/Sonnets* (nouă versiune românească: Cristina Tătaru), 320 pag., 30 lei
- Shantideva, *Calea către Iluminare* (literatură budistă clasică; trad. de Alexandra Medrea), 170 pag. B5, 19 lei
- Jean-Pierre Siméon, *Scrisoare despre moarte adresată femeii iubite* (poeme; ediție bilingvă: română-franceză; trad. și prefată de Dinu Flămând), 120 pag. B5, 12 lei
- Jonathan Swift, *Poeme/Poems* (ediție bilingvă; trad. de Ioana Sasu-Bolba; selecție și prefată de Mihaela Mudure), 272 p., 25 lei
- Eric Tappe, *Letters from Bucharest/ Scrisori din București, 1944-1946* (ediție bilingvă; trad. de Petronia Petrar și Virgil Stanciu), 190 pag., 10 lei
- Jean-Philippe Toussaint, *Baia* (roman; trad. de Mariana Neț), 150 pag., 10 lei
- xxx, *Florilegiu de poezie religioasă engleză din secolul al XVII-lea* (ediție bilingvă; trad. de Ioana Sasu-Bolba; prefată de Mihaela Mudure), 260 p., 20 lei
- xxx, *Poezie religioasă engleză medievală* (ediție bilingvă; trad. de Ioana Sasu-Bolba), 260 p., 20 lei

Colecția RESTAURATIO (religie)

- Mircea Basarab, *Biserica în dialog. Studii biblice*, 150 pag., 10 lei
- Ioan Bunea, *Psihologia rugăciunii* (prefată de Ioan Chirilă), ed. a 3-a, 140 p., 12 lei
- Ioan Bunea, *Fenomenologia conștiinței morale*, ed. a 2-a, 200 p., 15 lei
- Nicolae Mazilu, Mircea Porumbreanu, *Principiile evanghelice ale filosofiei naturale*, 200 pag., 15 lei
- Leonard Swidler, *După absolut* (trad. de Codruța Cuceu), 350 pag., 30 lei
- Daniel Nicolae Vălean, *Creștinismul egiptean din secolul al IV-lea*, 160 pag., 15 lei

Colecția CARTEA MEDICALĂ

- Edgar Krau, *Cosmosul și destinul uman*, 324 pag., 25 lei
- Martin Mueller, *Ergoterapie în psihiatrie*, 150 pag., 15 lei

Colecția UTILITARIA

- Octavian Laiu-Despău, *Din lumea jocurilor de cuvinte*, 242 pag., 22 lei
- Gheorghe Păun, *Printre frații mai mici ai GO-ului*, 150 pag., 10 lei
- Ioan Timbuș, *Argila. Sănătate și frumusețe*, 260 pag., 20 lei
- Viorel Sălăgean, *Asigurările sociale și pensiile, între sistemul public și cel privat, în România*, 140 pag., 10 lei

Seria ȘCOLARĂ

- Andrei Moldovan, *Mâhnirile limbii române*, 124 pag., 12 lei
- Ana & Mircea Petean, *Ocolul lumii în 50 de jocuri creative*, ed. a 3-a, 220 pag., 22 lei

Colecția GAVROCHE (literatură pentru copii și adolescenți)

- Teodora Gogea, *Fetița care s-a-mpiedicat de șarpe*, 104 pag. A4 (plus 14 ilustrații color), 15 lei
- Gaetano Mollo, *Rămurosul* (desene de Paolo Lissandrelli; trad. de Gabriela Lungu), 100 pag., 14 lei
- Ștefana-Maria Petean, *Il libro di Ștefana* (cu desenele autoarei; trad. de Ștefana-Maria Petean și Luca Oliva), 100 pag., 15 lei

În atenția cititorilor care doresc să procure cărțile noastre direct de la editură: la o comandă de 50-100 lei se acordă o reducere de 10% din prețul de catalog; la o comandă de 100-200 lei discountul este de 20%, iar la o comandă de peste 200 lei, de 30%!

CUPRINS

PLOI / RAINS / PLUIES.....	21
ZĂPEZI / SNOWS / NEIGES	35
FELURITE / MISCELANEA / DIVERS	49
ÎN SAT / IN THE VILLAGE / DANS LE VILLAGE	63
ÎNTRE RÂURI / AMONG THE RIVERS / ENTRE LES RIVIÈRES	69
ÎN PORT / IN THE HARBOUR / DANS LE PORT.....	75
ÎN MUNȚI / IN THE MOUNTAINS / DANS LES MONTAGNES.....	81
LUMINĂ DE AUGUST / AUGUST LIGHT / LUMIÈRE D'AOÛT.....	87